

Politik för företagande

– en granskning av borgerlig regeringspolitik
av (s)-entreprenörer

Politik för företagande – en granskning av borgerlig regeringspolitik av (s)-entreprenörer

Socialdemokrati och företagande – går det ihop?

Utmärkt säger vi som är företagare och socialdemokrater. Det finns ingen motsättning i att vara socialdemokrat och företagare.

På senare tid har intresset för småföretag ökat inom socialdemokratin. Insikten om att välfärden står och faller med att det finns många småföretag har vuxit sig starkare. Och om det ska finnas småföretag måste det finnas entreprenörer, företagare som kan och vill driva företag. Det måste bli lättare att bli företagare, enklare att vara företagare och möjligheterna att komma tillbaka som företagare bli större.

I grunden är det naturligt för socialdemokrater att välkomna företagandets utveckling. Det skapar arbete, välfärd och skatteinkomster.

Alla löntagare måste ha en arbetsgivare, någon som vill och vågar ta på sig ansvaret och risken att driva ett företag. Däri ligger ingen motsättning mellan löntagare och företagare. Det inser vi alla.

Hur samhället ska utformas, hur stor del av välfärden som ska finansieras gemensamt och hur stora ambitioner samhället ska ha är beroende av vilka värderingar man har. Det har med vilken grundsyn man har på samhället, hur man vill att förhållandet ska vara mellan människor. Det är de värderingarna som gör att vi är socialdemokrater – att vi samtidigt driver företag har andra orsaker än våra politiska värderingar.

Att vara entreprenör har med nyfikenhet och upptäckarlust att göra, att vilja utveckla en idé och självständigt utforma sitt företags verksamhet. Den som är entreprenör vill skapa något med sitt företag. Den som driver ett företag utvecklar sitt entreprenörskap. Tittar man i uppslagsboken (i det här fallet wikipedia) så skriver man att;

”entreprenörskap kan definieras som ’förmågan att identifiera möjligheter och skapa resurser för att ta tillvara dessa möjligheter’. Entreprenörskapet får någonting att ändra riktning. Nya infallsvinklar hittas och utvecklas. En entreprenör skapar nya affärsverksamheter och organiserar marknaden på ett nytt sätt.”

Vi som är entreprenörer vill naturligtvis ha frihet att utveckla våra företag. Det utgör själva förutsättningen för att vi vill vara företagare. Vi vill ha utrymme för vår kreativitet.

Som socialdemokrater är vi samtidigt medvetna om att samhället behöver ett regelverk Det behövs när det gäller villkoren för löntagare och förhållandet mellan företagare och löntagare. Vi har, som socialdemokrater och företagare, en positiv

inställning till löntagarnas fackliga organisationer för att skapa goda villkor och sunda relationer mellan oss. Löntagare har berättigade krav på goda villkor och trygghet.

Vi har som företagare behov av politiska insatser för att på ett rationellt och effektivt sätt kunna driva våra företag, behov som i tider av kris och oro är särskilt viktiga.

Vi socialdemokratiska entreprenörer menar att

- det ska finnas en fasthet i den ekonomiska politiken, inriktat på tillväxt och rättvis fördelning.
- det ska vara möjligt för såväl stora som små företag att vara verksamma
- regler ska vara förutsägbara
- skatter ska vara rättvisa och möjliga att förutse
- politiken ska underlätta för företag att växa, investera och anställa fler.
- öppenheten gentemot omvärlden genom frihandel ska ske på justa villkor

Vi socialdemokratiska entreprenörer vill gärna granska hur den politik som bedrivits och kommer att bedrivas påverkar företaget och entreprenörskapet.

Inför valet 2006 bildade de fyra borgerliga partierna en gemensam ”Allians för Sverige” med sikte på att bilda regering efter valet. De fyra borgerliga partierna vann en knapp majoritet i riksdagen och en fyrpartiregering bildades i oktober 2006.

Den fråga vi nu ställer oss: Har det blivit bättre att vara företagare sedan den borgerliga regeringen tillträdde?

Vallöften

En stor del av valrörelsen handlade om hur fler arbetstillfällen skulle kunna skapas. En viktig ingrediens i detta var att det skulle bli lättare att starta företag, att anställa fler i företagen och att incitamenten för arbete skulle öka.

Det handlade t.ex. om sänkta skatter, ett utvecklat trygghetssystem för företagare och enklare regler för företagare. Men det handlade också om att det skulle bli dyrare att vara med i arbetslöshetskassan och att ersättningsnivåerna sänkas.

Det ställdes i utsikt att förhållandena skulle bli avsevärt bättre med en högerregering och att fler skulle få ett arbete. Småföretagen skulle blomstra.

Sysselsättningen skulle öka och ”utanförskapet” skulle minska.

Hur blev det?

Arbetsmarknaden

Alliansregeringen fick makten när sysselsättningen ökade mycket snabbt. Konjunkturen gjorde att fler och fler fick jobb. Mellan andra halvåret 2005 och motsvarande period 2006 ökade sysselsättningen med 98 000 personer. Därefter ökade den även med motsvarande tal till andra kvartalet 2007. Om vi studerar sysselsättningen under första halvåret 2006 och 2007 var ökningen 110 000 personer. Mellan första halvåret 2007 och motsvarande period 2008 var ökningen 73 000 personer.

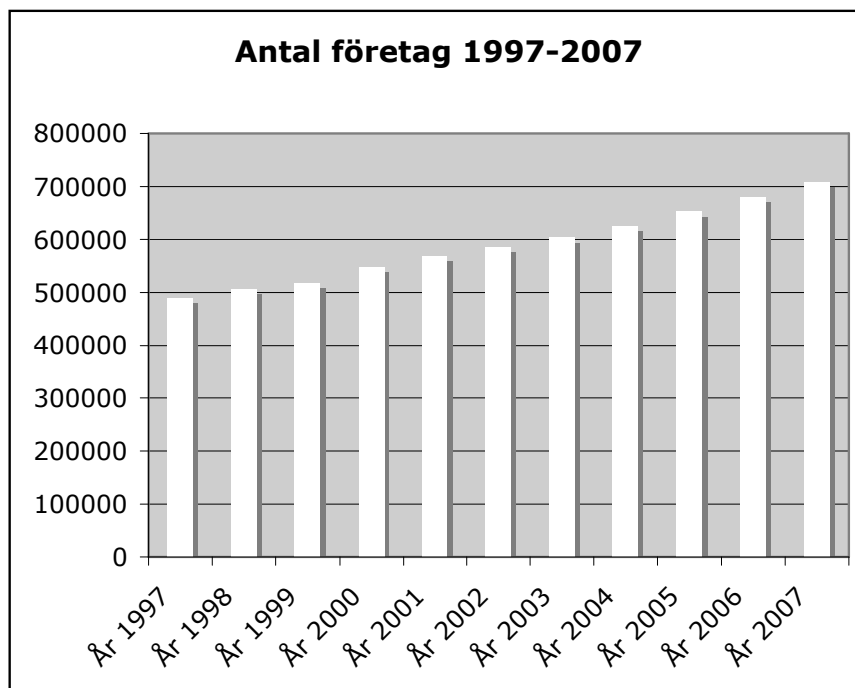
Den stora ökningen av sysselsättningen kom alltså under den period då jobben fortfarande var ett resultat av den socialdemokratiska politiken. Företrädare för Alliansregeringen har menat att det är sänkningen av inkomstskatten för förvärvsarbete och sänkningen av arbetslöshetsersättningen som har gjort det mer lönsamt att arbeta och därför ökat sysselsättningen. Ett sådant resonemang bortser helt från det faktum att efterfrågan på arbetskraft steg dramatiskt under perioden.

Den förändring av sysselsättningen som skett är den förväntade för den konjunktur som Sverige var inne i under de två första åren efter Alliansregeringens tillträde. Det är således inte någon anmärkningsvärd förändring av arbetsmarknaden som åstadkommit, särskilt inte mot bakgrund av de mycket kraftfulla ingrepp i arbetsmarknadspolitik, trygghetsförsäkringar och skattepolitik som motiverats med behovet av att skapa jobb.

Men hur har det gått med antalet företagare?

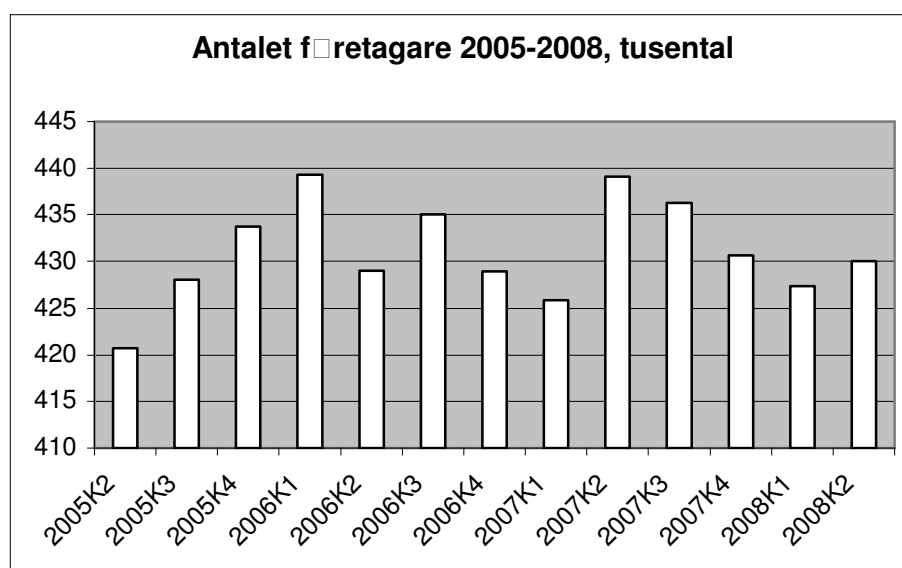
En viktig ingrediens för Alliansen var ju att det skulle bli fler företagare, det skulle bli lättare att starta företag och mer lönsamt att driva företag.

Antalet företag har vuxit under en längre period. År 1997 fanns det lite mindre än 500 000 företag i landet. Det ökade successivt, år från år, och år 2007 fanns det strax över 700 000 företag. Under det första borgerliga året ökade alltså antalet företag trendmässigt och som förväntat. Helt enkelt i samma takt som det gjort under senare tid, med 4 procent, precis som det gjort under den senaste femårsperioden.

Källa: Nutek

Antalet företagare (inkl. medhjälpare) har under lång tid varit drygt 400 000 personer. Vi har observationer från andra kvartalet 2005 till och med andra kvartalet 2008. Antalet företagare varierar en del beroende på vilken säsong det är. Men delvis varierar antalet beroende på att Arbetskraftsundersökningarna innehåller en felmarginal. Den säkraste bedömningen av antalet företagare under perioden är att det varit oförändrat under den period som den borgerliga majoriteten suttit vid makten. Visserligen finns det en liten minskning under loppet av de senaste fyra kvartalerna men antalet under andra kvartalet 2008 är i stort sett identiskt med det som gällde för andra kvartalet 2006, dvs. ca. 430 000 personer.

Källa: SCB

Arbetslöshetsförsäkringen

Ett av de områden som skulle förändras mest med en borgerlig regering var arbetslöshetsförsäkringen. Det var också det område där förändringarna skedde snabbast, mest ogenomtänkt och där det fått störst konsekvenser. Än så länge har dock förändringarna inte fått den betydelse den kommer att få i en period med en försvagad arbetsmarknad.

De generella försäkringarna i a-kassan inverkar ju också på företagens arbetslöshetsförsäkring. Försäkringarna har flera olika aspekter.

För det första har det blivit dyrare att vara medlem i arbetslöshetskassan. År 2006 kostade det 98 kronor per månad att vara medlem i Småföretagens arbetslöshetskassa, det kostade 107 kronor att vara medlem i Svensk Handels och Arbetsgivares arbetslöshetskassa, vilket är två av företagens arbetslöshetskassor. Medlemsavgiften var låg och spridningen av avgifter mellan kassorna var förhållandevis liten.

Dessutom fanns det en skattereduktion motsvarande 40 procent kopplad till avgiften. Det innebär att den verkliga kostnaden för medlemskap i Småföretagens a-kassa var 59 kronor och i Svensk Handels och Arbetsgivares arbetslöshetskassa var 64 kronor.

En av den borgerliga regeringens första åtgärder var att höja avgifterna till arbetslöshetskassan rejält samtidigt som också skattereduktionen togs bort. Under 2007 var avgiften således 331 kronor i Småföretagens arbetslöshetskassa och 359 kronor i Svensk Handels och Arbetsgivares arbetslöshetskassa. Avgiften är idag 231 kronor i Småföretagens arbetslöshetskassa och 348 kronor i Svensk Handels och Arbetsgivares arbetslöshetskassa. I budgetpropositionen har regeringen aviserat att avgiften ska minska med 50 kronor.

Fortfarande kommer emellertid avgiften att vara tre gånger så hög i Småföretagens a-kassa och närmare fem gånger så hög i SHA:s a-kassa som den var 2006.

För det andra har ersättningsvillkoren blivit betydligt sämre. Ersättningsnivåerna har sänkts, ersättningsperioderna har förkortats och det har blivit svårare att få ersättning från arbetslöshetskassan.

Den högsta ersättningen är numera 680 kronor per dag under hela ersättningsperioden. Till och med 2006 kunde den arbetslöse få högst 780 kronor under de första 100 ersättningsdagarna. Det betyder upp till omkring 2 100 kronor lägre ersättning per månad under de första fem månadernas arbetslöshet.

Ersättningsnivån är under de första 200 dagarna 80 procent och därefter sänks den till 70 procent. Det betyder att ersättningen i princip är oförändrad mellan dag 101 och 200 under en ersättningsperiod. Men efter dag 200 sänks ersättningsnivån med 10 procentenheter. Det betyder 1 500 kronor lägre ersättning för den som tjänade 15 000 kronor i månaden.

Men dessutom har beräkningsgrunderna gjort det svårare att få ut maximal ersättning eftersom frånvaro, exempelvis till följd av sjukdom, innebär att

arbetslöshetsersättningen minskas i motsvarande mån som arbetsinkomsten blivit lägre. Det gör att många får en avsevärt lägre ersättning än de 80 procent som arbetslöshetsersättningen ska ge.

För det tredje har det blivit betydligt krångligare att räkna ut vilken ersättning man är berättigad till. Det drabbar alla arbetslösa som måste beakta sjukdomsperioder m.m. för att veta hur mycket man får i arbetslöshetsersättning. Men för arbetsgivarna, företagen, har det blivit krångligare att fylla i arbetsgivarintygen som utgör grunden för arbetslöshetskassan att betala ut ersättning. Det blir väsentligt mycket mer arbete för den arbetsgivare som måste säga upp en anställd som ska ha ett arbetsgivarintyg på den faktiska arbetstid som vederbörande utfört arbete.

För det fjärde har det blivit färre medlemmar i arbetslöshetskassorna som är berättigade till inkomstrelaterad ersättning. Totalt har det blivit 485 000 färre medlemmar i arbetslöshetskassorna sedan årsskiftet 2006/07. Det är 12,8 procent färre medlemmar.

I företagarkassorna är minskningen ännu större. Svensk Handels och Arbetsgivares arbetslöshetskassa har en tredjedel av medlemmarna lämnat. I Småföretagarnas arbetslöshetskassa är det drygt var fjärde som lämnat medlemskapet. Bara i dessa båda arbetslöshetskassor har det blivit 50 000 färre företagare som numera omfattas av arbetslöshetsförsäkringen.

Den borgerliga alliansen gick också till val på att man skulle göra arbetslöshetsförsäkringen obligatorisk. Man tillsatte en utredning med uppgift att utforma ett sådant obligatorium. Samtidigt ville man inte att obligatoriet skulle leda till ökade skatter för dem som hade valt att antingen stå utanför arbetslöshetskassorna eller i samband med de drastiska försämringarna av försäkringen valde att lämna kassorna. Alliansregeringen ville dessutom att administrationen av arbetslöshetsförsäkringen skulle ligga kvar på de nuvarande arbetslöshetskassorna. Till slut blev det omöjligt att genomföra detta obligatorium. Alliansen har därmed, åtminstone till vidare, låtit bli att genomföra det man gick till val på.

Företagarnas trygghetssystem

Den socialdemokratiska regeringen tillsatte år 2006 en utredning med uppgift att se över företagarnas trygghetssystem ur olika aspekter. Omedelbart efter regeringsskiftet la emellertid den nya borgerliga regeringen ner utredningen, Maud Olofsson ville förändra utredningens direktiv och sammansättning. Efter detta hände emellertid ingenting på drygt ett år. Regeringens passivitet var helt enkelt generande.

Det var först när socialdemokraterna hösten 2007 annonserade att man avsåg att på egen hand fullfölja utredningen. Då blev det plötsligt fart på Maud Olofsson som inom en vecka kallade till presskonferens, hade utsett en ny utredare och dessutom tagit fram några obetydliga tillägg till de ursprungliga direktiven.

Utredningens resultat presenterades den 13 oktober 2008 och innehöll i stort sett de förslag som socialdemokraterna redan hade lämnat ett drygt halvår tidigare. Förslaget innebär bl.a. att det blir en likabehandling av olika företagare inom sjukförsäkringen, dvs. oavsett om man driver sitt företag som enskild företagare eller i aktiebolag. De företagare som äger minst tio procent av rösterna i ett fåmansföretag får möjlighet att

anmäla inkomst till Försäkringskassan och också viss möjlighet att välja karenstid i sin sjukförsäkring.

Ännu har det alltså inte blivit något konkret förslag från regeringen. Det har tagit tid, det har schabblats och när man till slut får ett utredningsförslag är det till stor del detsamma som socialdemokraterna redan har presenterat.

I bästa fall innebär det att Alliansregeringen fördröjt frågan med ett drygt år, i värsta fall blir det inget förslag från regeringens sida.

Arbetsgivaravgifter

För landets småföretagare har arbetsgivaravgiften höjts sedan Alliansregeringen tillträdde.

När den socialdemokratiska regeringen lämnade regeringsmakten uppgick den till 32,42 procent av lönesumman. Ett avdrag fick dock göras med 5 procentenheter, dock som mest 3 090 kronor per månad. Det avdraget halverades av regeringen redan 2007 och avvecklades helt under året. Det betyder att ett företag, med tre-fyra anställda och en lönesumma på 70 000 kronor betalar 37 080 kronor mer i arbetsgivaravgift nu än år 2006. Det är förmodligen den skatt som de flesta små och medelstora företag vill minska.

I budgeten för 2009 har regeringen föreslagit en sänkning av arbetsgivaravgiften på en procentenhet, alltså till 31,42 procent. Förslaget gäller generellt och har alltså inte någon låglöneprofil. För företaget med en lönesumma på 70 000 kronor betyder det att arbetsgivaravgifterna fortfarande kommer att vara 28 680 kronor högre än 2006.

Socialdemokraterna har föreslagit en särskild satsning på de mindre företagen med en sänkning på 2,5 procentenheter upp till 25 000 kronor.

Entreprenörer i framtiden

Den socialdemokratiska oppositionen har presenterat en rad förslag som har betydelse för oss som företagare. Det innebär att det ska bli lättare att bli företagare, att vara företagare och att komma tillbaka som företagare.

100 miljoner kronor ska avsättas till ett Småföretagarstipendium. Det innebär att goda affärsidéer från personer som inte är jobbsökande. Stipendiet ska göra det möjligt för personer som bär på kreativa visioner som de skulle kunna omsätta i nya affärsidéer i nya företag. Stipendiet ska administreras av och sökas från ALMI.

Genom att satsa på en digital samordning av myndigheter ska det bli enklare att driva företag i Sverige. Det innebär att det ska bli en "one-stop-tillståndsportal". På ett ställe ska det vara möjligt att ta del av vilka tillstånd som krävs för företagets verksamhet och kunna söka dessa tillstånd.

40 miljoner kronor ska avsättas till ett särskilt innovationslån för uppfinnare. Ansökningsprocessen ska förenklas och kraven på medfinansiering ska sänkas. Lånet ska avse lån med högre risk, administreras av ALMI och riktas mot innovativa småföretagare och uppfinnare i marknadskompletterande syfte. Det ska nå utanför

den akademiska världen och ta vara på de innovationer som kommer ur lång arbetslivserfarenhet och yrkeskunskap.

Barn och ungdomar ska möta företagande på skolschemat. Lärare ska erbjudas vidareutbildning i företagande och entreprenörskap. Företagande bör vara en naturlig del av gymnasieutbildningen, vilket är särskilt viktigt på yrkesprogrammen. Universitet och högskolor ska också stimuleras att erbjuda introduktionskurser i företagande.

Det krävs ett brett arbete för att garantera att alla behandlas lika och erbjuds likvärdigt stöd i samband med start av företag eller vid expansion. Det gör det lättare att ta vara på den växtkraft som finns i företag som drivs av kvinnor. Kvinnor måste i större utsträckning inkluderas i de allmänna satsningarna för att en tydlig förbättring ska kunna åstadkommas.

Genom förslag att sänka arbetsgivaravgifterna på ett sätt som främst gynnar småföretagen innebär det att socialdemokraterna sänker kostnaderna för små och medelstora företag med omkring 25 000 kronor, vilket kan vara viktigt för företag som vill anställa en första eller andra medarbetare i företaget.

Ett guldkort ska göra det möjligt för företagare att lättare göra rätt. Det innebär att bokföringen kan förenklas för de mindre företagen och göra att man kan hantera fakturor, verifikat och bokföring digitalt. Genom att helt digitalisera verksamheten blir det lättare att leja bort denna administration.

Kravet på personalliggare i restauranger och hos frisörer har inneburit att 4 000 nya vita jobb har skapats. Det finns anledning att gå vidare och utöka bruket av personalliggare till fler branscher.

Annons- och fakturaskojare är ett stort problem för många småföretagare. Mindre företag har behov av att få stöd och rådgivning när de utsätts för oseriösa företag. Kronofogdemyndigheten bör ges större möjligheter att stryka missvisande uppgifter ur sitt register.

I glesbygden urholkas livsviktig service genom att det blir allt längre mellan bensinmackar och mataffärer. För att råda bot på detta vill socialdemokraterna avsätta 20 miljoner kronor till stöd för kommersiell och offentlig service i särskilt utsatta områden.

Socialt företagande kan med visst stöd från samhället vara en möjlighet för människor som står långt från arbetslivet att få en ny chans. Kooperativa företag bör därför stödjas, liksom andra verksamheter inom den sociala ekonomin. Rådgivningen kring och kunskapen om möjligheterna till socialt företagande ska stärkas. Socialt företagande ska vara ett alternativ bland andra i de företagsfrämjande åtgärder som staten genomför.

60 miljoner kronor i exportstöd ska riktas till småföretag. Det ska bli fler regionala exportrådgivare som ska verka nära småföretagen i alla län, småföretag ska få tillgång till kostnadsfri exportrådgivning samt en riktad satsning till utbildning av exportsäljare för småföretagens behov.

15 miljoner kronor ska avsättas för att stärka underleverantörernas export. De har ofta mycket konkurrenskraftiga produkter men är samtidigt beroende av sina större samarbetspartners. Exporterande underleverantörer ger fler jobb, större möjligheter till egen utveckling och minskad sårbarhet. Därför ska de svenska underleverantörernas ställning stärkas genom en satsning på investerings- och exportfrämjande.

15 miljoner kronor ska avsättas för miljöteknikexport. De flesta företagen inom miljöteknik är små och det finns en stor potential för ökad export. Staten i samarbete med företagen inom miljötekniksektorn bör främja svensk export.

100 miljoner kronor ska avsättas för stöd till forskning och utveckling i småföretag. Det ska ske genom en ökning av anslaget Forska & Väx. Huvuddelen av satsningen bör riktas till småföretag inom den högproduktiva tjänstesektorn och miljöteknikbranschen.

Vidare ska detta program kompletteras med Designa & Väx för att stärka småföretagens produktutveckling och design.

Entreprenör (s) växer

Det är uppenbart att socialdemokraterna har en politik som är bra också för småföretagare. Vår ideologi om ett rättvist samhälle går att förena med en bra politik för småföretagare. Vi kan visa för landets småföretagare att socialdemokratisk politik är bra för dem, vilket är en god jordmån för Entreprenör(s) att växa.